

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/204354,Najnowszy-numer-CzasyPisma-juz-w-sprzedazy.html>
28.02.2026, 01:52

Najnowszy numer „CzasyPisma” już w sprzedaży

Zapraszamy do zapoznania się z najnowszym numerem „CzasyPisma”, periodyku popularnonaukowego wydawanego przez Oddział IPN w Katowicach.

06.08.2024

W piśmie w przystępny sposób prezentujemy wyniki badań historycznych nad XX-wiecznymi dziejami Górnego Śląska i sąsiednich obszarów. Tematem wiodącym tego wydania jest polityka symboliczna i polityka pamięci na przykładzie Górnego Śląska. Pytamy również o to, jak dziś, ponad trzy dekady po upadku systemu komunistycznego, kształtuje się górnośląska pamięć.

„CzasyPismo” nr 1-2(23-24)/2023 mogą Państwo nabyć w salonach Empik oraz w punktach sprzedaży i księgarniach Instytutu Pamięci Narodowej.

„CzasyPismo” to ważny periodyk, istotny głos, podejmujący tematy, które na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat nie straciły na aktualności w świadomości mieszkańców Górnego Śląska. Dobra koncepcja pisma sprawia, że prezentowane w nim treści mogą pomóc zrozumieć ten region osobom, które niewiele o nim wiedzą.

prof. dr hab. Grzegorz Strauchold, Uniwersytet Wrocławski

W ciągu zaledwie półwiecza, między zjednoczeniem Niemiec a początkiem okresu międzywojennego na Górnym Śląsku dokonywały się gruntowne przemiany przestrzeni symbolicznej. Figury Germanii ustępowały miejsca pomnikom powstańców śląskich i poległych w Wielkiej Wojnie, monarchiczny ceremoniał zastępowały rocznicowe akademie powstańcze i obrzędy republikańskie. Po II wojnie światowej przyszła nowa odsłona polityki komemoratywnej. Obchody upamiętniające rewolucję październikową odbijały kolonialny status zdominowanego przez Sowieców kraju. „Pomniki wdzięczności Armii Czerwonej” zgrzytały w miejscowościach, w których nie tak dawno żołnierze tej armii dopuszczali się zbrodni na bezbronnych cywilach. Kolektywna pamięć i polityka historyczna lansowane przez władzę drastycznie różniły się z pamięcią o przeszłości pielęgnowaną w zaciszu domowym. Wielu z nas jeszcze wciąż pamięta, jak wielki przed 1989 r. był rozziew między tym, o czym pisano w „Dzienniku Zachodnim” a treścią rozmów toczonych przy rodzinnym stole. Rodziło się „dwójmyślenie” typowe dla państw, w których władza aspiruje do omnipotencji. Bohaterowie spoglądający z cokołów i ci, których pamięć pielęgnowano prywatnie należeli do różnych,przeciwstawnych zbiorów. Trudno o gorszą przesłankę dezintegracji społecznej oraz potęgowania nieufności do wszystkiego, co oficjalne i państwowe. O tym napięciu polityki symbolicznej i polityki pamięci na przykładzie Górnego Śląska opowiadamy w aktualnym numerze „CzasyPisma”, ale nie tylko. Pytamy bowiem również o to, jak dziś, ponad trzy dekady po upadku systemu komunistycznego, kształtuje się górnośląska pamięć. Sześć artykułów krąży wokół tych zagadnień. Sebastian Rosenbaum i Mirosław Węcki przyglądają się realizacjom pomnikowym w naszym regionie w dobie cesarstwa i na międzywojennym polskim Górnym Śląsku – trudno o bardziej kontrastowe rzeczywistości. Adam Dziuba spogląda na to, jak w dobie Polski „ludowej” upamiętniano rocznice przejęcia władzy przez bolszewików w 1917 r. – imprezy, które władze komunistyczne lokowały na piedestale ideologicznych fet. Adam Dziurok zastanawia się z kolei nad jednym z najważniejszych mitów historycznych zakorzenionych we współczesnej pamięci regionalnej: Tragedią Górnośląską. O

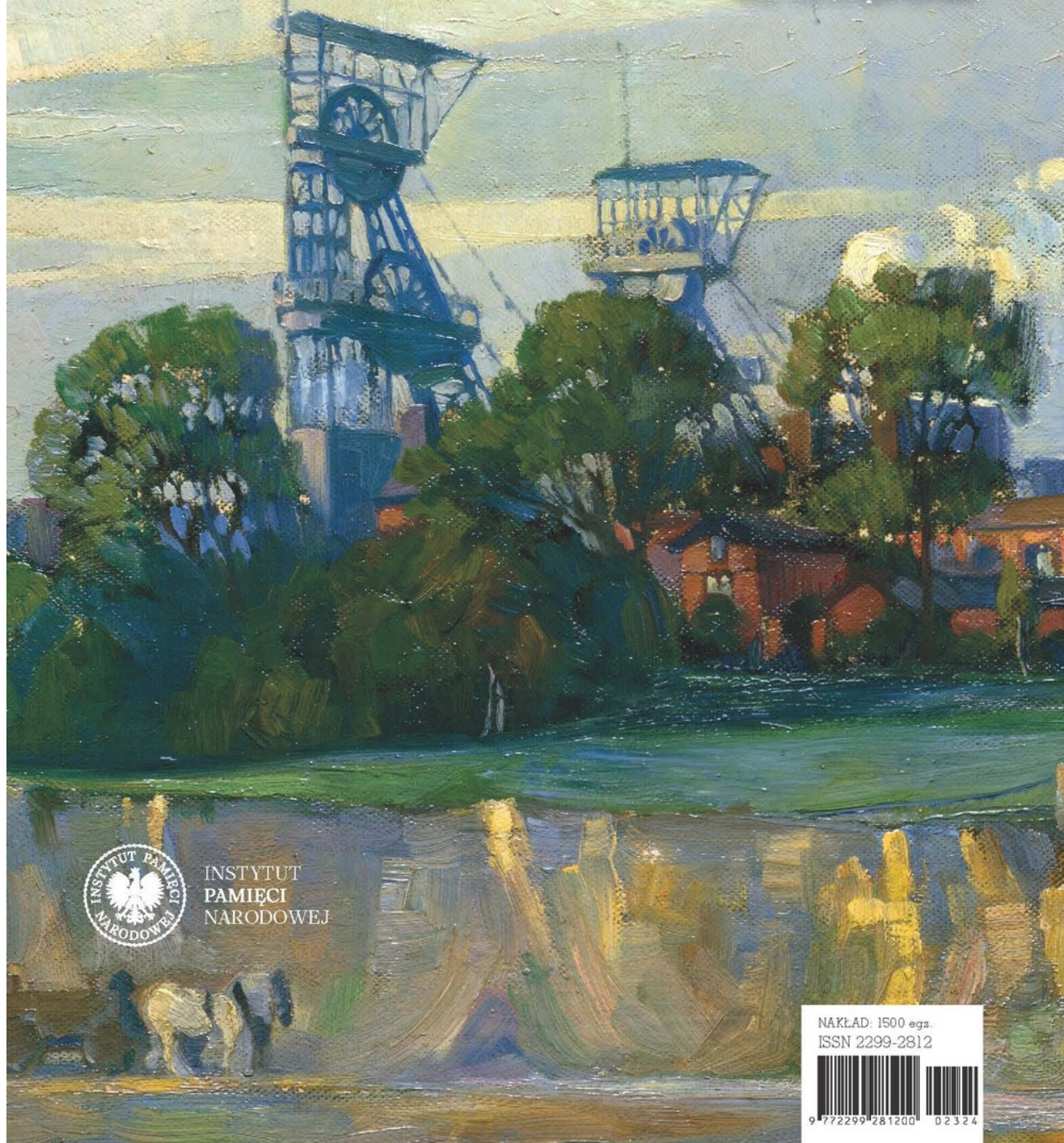
tym, jak zróżnicowana jest pamięć kolektywna mieszkańców Górnego Śląska pisze Zbigniew Przybyłka. Zaś Krzysztof Malicki analizuje regionalne wątki rozległej ankiety o świadomości historycznej współczesnych mieszkańców Polski. Do tych esejów dołączamy rozmowę z widzem i uczestnikiem przemian dyskursu o dziejach naszego regionu – wybitnym publicystą Krzysztofem Karwatem, który współkształtował obraz górnośląskiej przeszłości w dobie transformacji po 1989 r. i później. Jeszcze jedna rozmowa krąży wokół obrazu czasów minionych: z okazji wydania nowej książki ks. Jerzego Myszora z autorem dyskutują publicysta Andrzej Grajewski i historyk Ryszard Kaczmarek. Jak w każdym numerze „CzasyPisma” tak i tym razem oprócz tekstów o zbieżnej tematyce zamieszczamy kilkanaście artykułów różnej treści. Adam Rusek, najlepszy znawca dziejów polskiego komiksu, pisze o Bezrobotnym Froncku – górnośląskim bohaterze przedwojennych stripów obrazkowych z korfantowskiej gazety „Siedem Groszy”. Peter Wiescholek przypomina zbrodnię, która zapowiadała nadejście hitlerowskiej dyktatury – mord w Potępie w 1932 r. Grzegorz Śliżewski, znawca dziejów polskiego lotnictwa, opisuje Wernera Kirchnera, katowickiego pilota, uczestnika projektu „Apollo”. Wspominamy niedawno zmarłego ks. infułata Pawła Pyrchałę – zamieszczając fragment jego wspomnień oraz nekrolog pióra cenionego publicysty historycznego Józefa Krzyka. Ważny fenomen „karnawału Solidarności” – Wszechnicę Górnośląską – opisuje jego współtwórca, autor obszernych wspomnień wydanych ostatnio w IPN, Michał Luty. To tylko niektóre elementy tej części numeru, który tym razem zamyka wątek nawiązujący do naszego nowego projektu – podcastu Pawła Zawiszy „PodCzas”, którego można słuchać m.in. na Spotify – co środę zapraszamy na nowy odcinek, a w tym numerze „CzasyPisma” zamieszczamy zapisy kilku rozmów z tego programu.

Wstęp do „CzasyPisma” nr 1-2(23-24)/2023

CZASY PISMO

o historii Górnego Śląska • nr 1-2 (23-24)/2023

cena: 8 zł (w tym 5% VAT)

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

NAKLAD: 1500 egz.
ISSN 2299-2812

Okładka Czasypisma.

Półrocznik, mający za zadanie popularyzację badań historycznych nad XX-wiecznymi dziejami Górnego Śląska i obszarów sąsiednich. Szczególny nacisk położono na problematykę funkcjonowania systemów totalitarnych – nazizmu i komunizmu i ich oddziaływania na społeczeństwo regionu. Wynika to z misji Instytutu Pamięci Narodowej – wydawcy tego pisma.

Nie oznacza to jednak zawężenia tematyki wyłącznie do kwestii politycznych – przeciwnie, celem pisma jest ukazanie możliwie szerokiego spektrum zjawisk – sfery kultury, religii, gospodarki, życia codziennego, obyczajowości.

Redakcja: Adam Dziurok (redaktor naczelny), Adam Dziuba, Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz, Paweł Zawisza (sekretarz redakcji)

Wydawca: Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach

Więcej informacji o „CzasyPiśmie” na stronie Instytutu
<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/publikacje/czasypismo>

Pliki do pobrania

[Spis treści. \(pdf, 100.99 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Polecamy